

'GUNIKA' – JAUNA KAILGRAUDU MIEŽU ŠĶIRNE BIOLOĢISKAJAI LAUKSAIMNIECĪBAI

Linda Legzdiņa, Dace Piliksere, Māra Bleidere
Agroresursu un ekonomikas institūts

IEVADS

'GUNIKA' - pirmā šķirne, kas reģistrēta vasaras miežu bioloģiskās l/s selekcijas programmas rezultātā, kas Priekuļos aktīvi norisinās kopš 2013. gada.

- ar gariem augiem, labi konkurē ar nezālēm un izmanto augsnē esošo slāpekli
- izturīga pret putošo melnplauku un graudzāļu miltrasu
- ar rupjiem graudiem, augstu β -glikānu, cietes u.c. veselīgu savienojumu saturu

'GUNIKA' – JAUNA KAILGRAUDU MIEŽU ŠKIRNE BIOLOĢISKAJAI LAUKSAIMNIECĪBAI

Linda Legzdiņa, Dace Piliksere, Māra Bleidere
Agroresursu un ekonomikas institūts

Materiāli un metodes

- 2010. gadā sakrustotas 2 Priekuļos veidotas kailgraudu miežu līnijas, kuru izejmateriāls no ASV, Kanādas, Vācijas, Zviedrijas un Latvijas.
- Viss izlases process bija bioloģiski sertificētos izmēģinājumu laukos Priekuļos.
- Selekcijas ražas izmēģinājumos pārbaudīta no 2017.g., paralēli 3 vidēs no 2019.g.
- Izturības gēni pret slimībām - ar molekulārām metodēm; graudu kvalitāte – Infratec, NIR XDS, konkurētspēja ar nezālēm, N izmantošanās efektivitāte
- Saimniecisko īpašību novērtēšana (SĪN) veikta 3 bioloģiskās l/s vietās 2022. – 2024. g.
- Atšķirīguma, stabilitātes un viendabīguma pārbaude (AVS) – 2022.-2023.g. Igaunijā.
- Piemērotība pārtikai – grūbu tests, pārslu degustācija, maize

'GUNIKA' – JAUNA KAILGRAUDU MIEŽU ŠĶIRNE BIOLOĢISKAJAI LAUKSAIMNIECĪBAI

Linda Legzdiņa, Dace Piliksere, Māra Bleidere
Agroresursu un ekonomikas institūts

Rezultāti

- SĪN testā vidēji par 8 ballēm pārspēja standartšķirni 'Irbe' (pēc TGM, tilpummasas, proteīna un cietes satura graudos)
- Vidēji par 2.2% augstāks β-glikānu saturs
- Par 7.5 g lielāka TGM, par 10-25% lielāka graudu frakcija >2.5 mm sieta
- Rupjākas, gaišākas grūbas; labāka putras garša

2019-2023, selekcijas izmēģinājumi Priekuļi un Stende, biol.l/s (*Infratec)

Šķirne	Raža, t/ha			TGM, g		Tilpummasa, g/l		*Proteīns, %		*Ciete, %	
	min-max	vidēji	%	min-max	vidēji	min-max	vidēji	min-max	vidēji	min-max	vidēji
GUNIKA	0.60-3.07	1.86	107	42-50	45.7	770-826	807	12.4-15.8	14.1	60.4-66.5	64.5
Irbe (stand.)	0.74-3.62	1.73	100	35-44	39.1	747-808	787	11.1-14.9	13.1	59.6-65.3	62.9

2019-2023, selekcijas izmēģinājumi, Priekuļi konv.l/s

GUNIKA	1.73-3.81	2.82	87	42-54	49.1	783-821	804	15.4-19.0	16.8	58.9-63.7	61.8
Irbe (stand.)	1.29-4.37	3.23	100	36-44	41.4	762-833	801	13.8-18.1	15.7	57.8-62.7	60.8

2019-2023, Priekuļi biol.l/s (*NIR XDS)

Šķirne	Attīstības temps, 1-9	Augsnes segums, %			Spēja nomākt nezāļu augšanu, %			N izmantošanas efektivitāte kg/kg		
	GS20-25	GS25-29	GS29-31	GS31-39	GS59-65	GS87-92	NupE	NutE	NUE	
GUNIKA	5.1	19.2	27.3	56	69	67	1.8	31.0	52.1	
Irbe (stand.)	3.5	14.5	22.3	50	64	56	1.7	30.6	46.8	

Šķirne	*Beta-glikāni, %		*Polifenoli, mg/100g	*Tauki, %	*Lizīns, g/kg
	min-max	vidēji			
GUNIKA	5.2-7.8	6.7	318	3.6	4.5
Irbe (stand.)	4.0-4.9	4.5	288	2.7	4.0

Secinājumi

- 'GUNIKA' iekļauta Latvijas Augu šķirņu katalogā 2025.g. ar atzīmi 'BIO'.
- Šķirne piemērota audzēšanai bioloģiskajā lauksaimniecībā un veselīgu pārtikas produktu iegūšanai.
- Tā ir izturīga pret slimībām (putošo melnplauku (Un8), miltrasu (mlo11)).
- Šķirnes sēklaudzēšana ir uzsākta, **sertificēta sēkla pieejama no 2027.g.**